ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1960

Vyhlásené: 22.12.1960 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

183

VYHLÁŠKA
prezidenta Československej akadémie vied a ministra školstva a kultúry
z 9. decembra 1960
o organizácii výchovy nových vedeckých pracovníkov

Potreby ďalšieho rozvoja vedy a výskumu vyžadujú, aby sa v rokoch 1961-1965 stavy kvalifikovaných vedeckých pracovníkov v celoštátnom priemere viac ako zdvojnásobili. Aby bolo možno zabezpečiť splnenie tejto úlohy, treba zdokonaliť doterajšiu organizáciu výchovy vedeckých pracovníkov v ašpirantúre i mimo ašpirantúry a čo najúčelnejšie využiť všetky dosiahnuteľné možnosti pre výchovu. Za tým účelom prezident Československej akadémie vied a minister školstva a kultúry podľa § 5 ods. 2 písm. c) zákona č. 52/1952 Zb. o Československej akadémii vied v znení zákona č. 53/1957 Zb. a podľa § 22 ods. 2 zákona č. 58/1950 Zb. o vysokých školách v znení zákona č. 46/1956 Zb. v dohode s ministrom financií, Ústrednou radou odborov, predsedom Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia, Štátnou komisiou pre vedecké hodnosti a vedúcimi ostatných zúčastnených ústredných úradov a orgánov a predsedníctvom Československej akadémie pôdohospodárskych vied ustanovuje toto:

Účel a formy výchovy nových vedeckých pracovníkov

§ 1

Účelom výchovy nových vedeckých pracovníkov organizovanej podľa tejto vyhlášky je pripraviť pre vedecko-výskumné pracoviská a vysoké školy dostatočný počet kvalifikovaných pracovníkov s hodnosťou kandidáta vied, presvedčených stúpencov marxisticko-leninského svetového názoru, aktívne sa podieľajúcich na úsilí nášho pracujúceho ľudu o všestranný rozvoj našej spoločnosti a o jej postupný prechod ku komunizmu.

§ 2

Predpoklady pre výchovu nových vedeckých pracovníkov sa vytvárajú už na školách, kde sa vyhľadávajú žiaci a študenti nadaní pre teoretickú činnosť a kde sa tiež podnecuje ich záujem o vedeckú prácu. Vedecko-výskumné pracoviská spolupracujú s vysokými školami v starostlivosti o talentovaných študentov vyšších ročníkov, zapojujú ich do vedecko-výskumných prác a umiestňujú na svojich pracoviskách absolventov vysokých škôl odporúčaných fakultami pre výskum.

§ 3

(1) Výchova nových vedeckých pracovníkov sa organizuje v týchto základných formách:

a) vedecká ašpirantúra riadna, externá alebo jednoročná,

b) vedecká príprava vybraných pracovníkov vedecko-výskumných pracovísk na školiacich pracoviskách a vybraných ašpirantov na vysokých školách priamo pri práci na plánovaných výskumných úlohách.

(2) Výchova v obidvoch uvedených formách sa zakončuje vypracovaním dizertačnej práce.*)

(3) Výchova sa organizuje v odboroch, v ktorých možno získať vedeckú hodnosť.**)

§ 4

(1) Externých ašpirantov, vybraných pracovníkov vedecko-výskumných pracovísk a vybraných asistentov vysokých škôl [§ 3 ods. 1 písm. b)] možno prijať na polročný až dvojročný študijný pobyt na vedecko-výskumných pracoviskách za účelom špeciálneho výcviku vo vedeckej práci alebo vo výrobe a prevádzke za účelom praxe (§ 19).

(2) Na polročný až dvojročný študijný pobyt na vedecko-výskumných pracoviskách možno prijať aj pracovníkov pripravujúcich sa na získanie vedeckej kvalifikácie mimo uvedenej formy výchovy.

Školiace pracoviská a školitelia

§ 5

(1) Výchova nových vedeckých pracovníkov sa uskutočňuje na školiacich pracoviskách akadémií vied, vysokých škôl a rezortov pod vedením školiteľov. Školiace pracoviská a školiteľov v akadémiách vied a v rezortoch určuje Československá akadémia vied na návrh zúčastnených ústredných úradov a orgánov. Školiace pracoviská a školiteľov na vysokých školách určuje Ministerstvo školstva a kultúry.

(2) Vedenie výchovy nových vedeckých pracovníkov je súčasťou pracovných povinností školiteľa na školiacom pracovisku.***) Jednému školiteľovi sa nemá na školenie prideliť spravidla viac ako päť pracovníkov.

Výber a prijímanie uchádzačov

§ 6

(1) Pracoviská, pre potrebu ktorých sa majú noví vedeckí pracovníci vychovávať (ďalej len „materské pracoviská“), vyhľadávajú si vhodných pracovníkov, a pokiaľ ich nemôžu vyškoliť sami, zabezpečujú im školenie na školiacich pracoviskách.

(2) Pre výchovu nových vedeckých pracovníkov sa vyberajú pracovníci výskumných ústavov, vysokoškolskí asistenti a pracovníci z praxe s vysokoškolským vzdelaním, prípadne aj absolventi vysokých škôl priamo po ukončení štúdia. Môžu sa prijať uchádzači, ktorí vyhovujú požiadavkám kladeným na zamestnancov vedecko-výskumných pracovísk a vysokých škôl a ktorí preukázali predpoklady pre vedeckú činnosť. V klinických odboroch lekárskych sa požaduje aj osvedčenie o špecializácii I. stupňa.

(3) Pracovníkov bez vysokoškolského vzdelania možno prijať len výnimočne, ak sa môžu preukázať aspoň osemročnou úspešnou praxou vo zvolenom odbore a vedeckou činnosťou.

§ 7

(1) Školiace pracoviská prijímajú uchádzačov na výchovu nových vedeckých pracovníkov na základe súbehu alebo na návrh materských pracovísk.

(2) Pracovníci uchádzajúci sa o prijatie konajú na školiacom pracovisku prijímaciu skúšku.

§ 8

(1) Na študijný pobyt vo vedecko-výskumných pracoviskách možno pracovníkov prijať na návrh materského pracoviska alebo na základe súbehu.

(2) Školiace pracovisko overí kvalifikáciu pracovníkov uchádzajúcich sa o študijný pobyt prijímacím pohovorom.

(3) Na študijný pobyt vo výrobe a prevádzke možno pracovníkov prijať iba na návrh materského pracoviska.

Riadenie a plánovanie výchovy

§ 9

(1) Výchovu nových vedeckých pracovníkov organizujú ústredné úrady a orgány, ktoré spravujú vedecko-výskumné pracoviská a vysoké školy. Na ten účel sledujú stavy vedeckých pracovníkov vo svojich rezortoch, zostavujú plány výchovy nových vedeckých pracovníkov a zabezpečujú plnenie týchto plánov.

(2) Činnosť ústredných úradov a orgánov pri zabezpečovaní výchovy nových vedeckých pracovníkov koordinuje Československá akadémia vied v spolupráci s Ministerstvom školstva a kultúry.

(3) Československá akadémia vied v spolupráci s Ministerstvom školstva a kultúry kontroluje priebeh a výsledky výchovy a robí opatrenia na zabezpečenie pomoci rezortom pri výchove.

§ 10

(1) Plán výchovy nových vedeckých pracovníkov je súčasťou štátneho päťročného plánu rozvoja národného hospodárstva.

(2) Ročné plány výchovy nových vedeckých pracovníkov v pôsobnosti akadémii vied a rezortov schvaľuje prezídium Československej akadémie vied, a pokiaľ ide o vysoké školy, minister školstva a kultúry.

(3) Metodické pokyny pre zostavovanie plánov výchovy nových vedeckých pracovníkov vydáva Československá akadémia vied v dohode so Štátnou plánovacou komisiou a Ministerstvom školstva a kultúry.

Právne postavenie pracovníkov prijatých na výchovu

§ 11

(1) Riadny vedecký ašpirant nie je po čas trvania vedeckej ašpirantúry v pracovnom pomere; jeho práva a povinnosti voči školiacemu pracovisku sa však posudzujú primerane podľa zásad platných pre zamestnancov, pokiaľ táto vyhláška neurčuje inak.

(2) Nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie riadnych vedeckých ašpirantov sa riadi platnými predpismi.*)

(3) Riadny vedecký ašpirant má v každom kalendárnom roku nárok na pracovné voľno v dĺžke zodpovedajúcej dovolenke na zotavenie určenej podľa § 2 ods. 1-4 zákona č. 81/1959 Zb. o

platenej dovolenke na zotavenie, na ktorú by mal inak nárok ako zamestnanec školiaceho pracoviska.

§ 12

Externí ašpiranti študujú popri zamestnaní. Na výkon experimentálnych, prípadne iných študijných prác, kandidátskych skúšok a na obhajobu kandidátskej dizertačnej práce podľa ich študijného plánu patrí im platené pracovné voľno. Dĺžku voľna v rozsahu nepresahujúcom 30 pracovných dní v školskom roku dohodne vedúci školiaceho pracoviska so zamestnávateľom externého ašpiranta. Zákonný nárok externého ašpiranta na dovolenku na zotavenie tým nie je dotknutý.

§ 13

Pri jednoročnej ašpirantúre poskytne zamestnávateľ jednoročnému ašpirantovi platené pracovné voľno na čas potrebný na úspešné splnenie študijných úloh.

§ 14

Vedecká príprava vybraných pracovníkov vedecko-výskumných pracovísk a asistentov vysokých škôl priamo pri práci na plánovaných výskumných úlohách sa uskutočňuje ako súčasť ich pracovných povinností.

§ 15

Uchádzačom o prijatie na výchovu nových vedeckých pracovníkov, ktorí boli pozvaní na prijímaciu skúšku, prislúcha platené pracovné voľno na čas najviac troch dní.

§ 16

Činnosť pracovníka prijatého na študijný pobyt sa posudzuje ako výkon práce u zamestnávateľa. Pracovný pomer sa neprerušuje; zamestnávateľ iba uvoľní pracovníka na príslušný čas od plnenia úloh na pracovisku.

§ 17

Pokiaľ vedecko-výskumné pracoviská uzavierajú s absolventmi vysokých škôl odporúčanými fakultami pre výskum pracovný pomer, robia tak na vopred dojednanú dobu, a to spravidla na čas dvoch rokov.

Štipendiá

§ 18

(1) Ústredné úrady a orgány poskytujú riadnym vedeckým ašpirantom, ktorí sa školia pre ich potrebu, štipendium. Výšku štipendia určí vláda;**) podmienkou poskytovania štipendia je záväzok ašpiranta, že po uplynutí určenej doby ašpirantúry bude pracovať tri roky na pracovisku, na ktorom bude umiestnený.

(2) Pri neprítomnosti v práci pre chorobu, úraz a u ašpirantiek aj pre tehotnosť alebo materstvo neprislúcha riadnemu vedeckému ašpirantovi štipendium od prvého dňa neprítomnosti v práci.

(3) Po čas pracovného voľna (§ 11 ods. 3) riadnemu vedeckému ašpirantovi štipendium patrí.

§ 19

(1) Pracovníkom, ktorí boli prijatí na študijný pobyt na čas pol roka až dva roky, prislúcha namiesto platu štipendium vo výške priemerného hrubého mesačného platu, ktorý pracovník dostával v predchádzajúcich troch mesiacoch, najviac však 2 500,- Kčs mesačne.

(2) Štipendium podľa odseku 1 vypláca pracovníkovi vyslanému na študijný pobyt jeho materské pracovisko z prostriedkov pridelených mu nadriadeným ústredným úradom alebo orgánom.

(3) Pracovníkom, ktorí boli prijatí na študijný pobyt na základe súbehu, poskytuje štipendium školiace pracovisko prostredníctvom ich zamestnávateľa.

Finančné zabezpečenie

§ 20

(1) Prostriedky na štipendiá pre riadnych vedeckých ašpirantov, ako aj pre zabezpečenie pracovníkov prijatých na študijný pobyt plánujú ústredné úrady a orgány vo svojich rozpočtoch*) so súhlasom Ministerstva financií a po vyjadrení Československej akadémie vied; prostriedky na štipendiá pre riadnych vedeckých ašpirantov školených pre potrebu Ministerstva školstva a kultúry zabezpečuje vo svojom rozpočte Ministerstvo školstva a kultúry.

(2) Ostatné osobné výdavky (cestovné výdavky, prípadne odmeny externým školiteľom a pod.) uhradzujú za pracovníkov vyslaných na výchovu alebo na študijný pobyt ich materské pracoviská; za pracovníkov prijatých na základe súbehu uhradzuje tieto výdavky školiace pracovisko.**)

§ 21

Spôsob úhrady vecných nákladov, ktoré sa môžu vyskytnúť v súvislosti s experimentálnou prácou pri výchove nových vedeckých pracovníkov, dohodne v jednotlivých prípadoch školiace pracovisko s pracoviskom materským.

Záverečné ustanovenia

§ 22

Podrobnosti o výchove nových vedeckých pracovníkov upravuje študijný poriadok, ktorý vydáva Československá akadémia vied spoločne s Ministerstvom školstva a kultúry.

§ 23

Pôsobnosť, ktorá podľa tejto vyhlášky prislúcha prezidentovi Československej akadémie vied a ministrovi školstva a kultúry, vykonáva na úseku vojenských vysokých škôl a príslušných vojenských vedecko-výskumných pracovísk minister národnej obrany v dohode s prezidentom Československej akadémie vied a ministrom školstva a kultúry.

§ 24

Zrušuje sa vyhláška ministra školstva a kultúry a prezidenta Československej akadémie vied č. 73/1958 Ú. l. (Ú. v.), ktorou sa vydáva organizačný a študijný poriadok pre vedeckých ašpirantov; vedecká ašpirantúra začatá pred 1. januárom 1961 sa dokončí podľa doterajších predpisov.

§ 25

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januárom 1961.

Námestník

prezidenta Československej akadémie vied:

Šorm v. r.

Minister školstva a kultúry:

Kahuda v. r.

*) Zákonné opatrenie č. 64/1959 Zb. o udeľovaní vedeckých hodností a o Štátnej komisii pre vedecké hodnosti; vyhláška ŠKVH č. 200/1959 Ú. l. (Ú. v.) o konaní pri udeľovaní vedeckých hodností.

**) Zoznam miest a vedných odborov pre obhajoby dizertačných prác a udeľovanie vedeckých hodností (inštrukcie ŠKVH č. 1, Vestník MŠK, ročník XV. zoš. č. 35 - 36 z 31. 12. 1959).

***) Ak je za školiteľa ustanovený externý spolupracovník školiaceho pracoviska, platia pre honorovanie jeho činnosti zásady uvedené v čl. 4 úpravy MŠK z 13. 1. 1956 č. 88200/1955-PAM o úprave diferenčných platov, pedagogických odmien a odmien externých učiteľov na vysokých školách. Školstvo - sborník právnych predpisov, zväzok IV. str. 718.

*) Vyhláška Ústrednej rady odborov a Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia č. 102/1957 Ú. l. (Ú. v.) o nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení študentov a vedeckých ašpirantov.

**) Štipendium riadnych vedeckých ašpirantov je:
a) u ašpirantov s predchádzajúcou praxou v odbore kratšou ako dva roky 1 100,- Kčs pre slobodných a bezdetných a 1 200,- Kčs pre tých, ktorí majú deti,
b) u ašpirantov s predchádzajúcou praxou dlhšou ako dva roky 1 400,- Kčs pre slobodných a bezdetných a 1 600,- Kčs pre tých, ktorí majú deti. Predchádzajúcou praxou v odbore sa rozumie prax konaná po ukončení vysokoškolského štúdia.
Výnimky povoľuje na vysokých školách MŠK, v ústavoch predsedníctvo príslušnej akadémie vied alebo príslušný ústredný úrad. Od dane zo mzdy je zo štipendií oslobodená
suma 500,- Kčs [ods. 2 písm. a) vyhlášky MF č. 369/1952 Ú. l. (č. 6/1953 Ú. v.)].

*) Zoskupenie položiek IV. Osobné výdavky mimo mzdového fondu, položka 6. Ostatné výdavky fyzickým osobám v odvetví skupina 2. Kultúrne a sociálne opatrenia, oddiel 1. Osveta, § 10 školenie pracovníkov.

**) Poistné nemocenského poistenia odvádza vždy zamestnávateľ bez ujmy prípadného nároku na náhradu od školiaceho pracoviska.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.